

Handläggare
Bo Frick

Datum
2017-05-03

Diarienummer
2017-0135

Kulturnämnden

El Sistemaverksamhet som en del av Uppsala kulturskola

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att uppdra åt Uppsala kulturskola att fortsätta bedriva verksamhet enligt El Sistemamodellen för F – 2 i Stenhagen från höstterminen 2017,

att ombudgetera 1,5 miljoner kronor från budgeten för kulturkurser för barn och ungas eget kulturutövande till Uppsala kulturskola för El Sistemaverksamheten under höstterminen 2017,

att uppdra åt Uppsala kulturskola att ingå ett samarbetsavtal med Region Uppsala gällande samarbetet med Musik i Uppland inom ramen för El Sistemaverksamheten.

att uppdra åt Uppsala kulturskola att utreda möjligheten till start av El Sistemaverksamhet för F-klass i ytterligare ett område från höstterminen 2018, samt

att uppdra åt kulturförvaltningen att undersöka möjligheten till fördelning av kostnader för El Sistemaverksamheten mellan kommunens olika nämnder.

Sammanfattning

El Sistema, ett socialt musikprojekt inriktat på att bygga upp orkesterverksamhet med nya målgrupper, har bedrivits som pilotverksamhet i projektform i Stenhagen under år 2015-2017. Verksamheten föreslås permanentas inom Uppsala kulturskola från och med höstterminen 2017. En lokal orkesterverksamhet med fiol, cello och blås kan då byggas upp i området. Under hösten utreds möjligheten att starta El Sistemaverksamhet i ytterligare en skola/ett område från höstterminen 2018. Region Uppsala och utbildningsförvaltningen kommer att kontaktas angående specifika samarbeten.

Ärendet

El Sistema är en socialt inriktad musikverksamhet med mål att bygga upp orkester utifrån den klassiska musiken som grund. Ursprunget finns i Venezuela och idag finns El Sistema i flera länder i Europa och på ett 15-tal orter i Sverige. Modellen är uppbyggd som gruppundervisning i sång och rytmik från låg ålder och instrumentalundervisning tillkommer allt eftersom, i Uppsalas fall i fiol och cello från åk 1. Fortsatt planeras närmast brassinstrument att komma in. Kontakt med familjer/föräldrar sker en gång per vecka i en särskild familjeträff efter skoltid, i Uppsalas fall torsdagar kl 17. Besök av professionella musiker, i Uppsala köpt från Musik i Uppland, och besök i Uppsala Konsert & Kongress vid orkesterrepetitioner ingår också i konceptet. Kontakt med Kungliga Akademiska kapellet från Uppsala universitet är också etablerad.

I Uppsala startade El Sistemaverksamheten i F-klass i under höstterminen 2015 i Stenhagen med sång och rytmik. El Sistema har fortsatt i åk 1, där eleverna har byggt frigolitfioler och från höstterminen 2016 spelat fiol och cello. Verksamheten bedrivs i projektform i samarbete med Östra och Västra Stenhagenskolorna under skoldagen inom respektive skolas schema.

Enligt rapport från projektledningen för El Sistema i Uppsala nås totalt 182 barn i fyra klasser per årskurs, 87 barn i F-klass och 95 barn i åk 1. Se i övrigt El Systemas uppföljning i bilaga för ytterligare information.

Inför förslaget att permanenta El Sistema i Uppsala från höstterminen 2017 föreligger följande förslag från Uppsala kulturskola:

1. Att bedriva fortsatt verksamhet enligt modellen i Stenhagen i åk F- 2.
2. Att utreda möjligheterna att starta i ytterligare ett område/en skola med verksamhet i F-klass från ht 2018. Aktuella områden är Gottsunda, Gränby eller Sävja.

Uppsala kulturskola föreslår också att ett samarbetsavtal upprättas med Region Uppsala gällande samarbetet med Musik i Uppland inom ramen för El Sistemaverksamheten samt att möjligheten till fördelning av kostnader för El Sistemaverksamheten mellan kommunens olika nämnder utreds.

Uppsala kulturskola ser också ett behov av att kunna erbjuda gruppundervisning i Stenhagen från höstterminen 2018 för att bereda elever möjlighet vill gå vidare med att spela fiol eller cello. Undervisningen föreslår genomföras med pedagoger inom ordinarie kulturskoleverksamhet efter skoltid. Utveckling av gruppundervisning i Stenhagen måste ytterligare beredas i kommande budget- och verksamhetsplaneringen.

Kulturnämnden har beviljat Uppsala kulturskola en utökad budgetram om 1 500 tkr för fortsatt utveckling av verksamheten genom att ta in nya ämnen samt 1 000 tkr för genomförande av pilotprojektet El Sistema under vårterminen 2017. Dessa satsningar ingår i verksamhetens budgetram för år 2017 och kommer att ligga kvar i kulturskolans budget de kommande åren om inte andra beslut fattas.

Uppsala kulturskolas kostnadsberäkningar

Kostnaden för El Sistema F – 2 under höstterminen 2017 beräknas uppgå till cirka 1,5 miljoner kronor enligt uppskattning utifrån resursbehov från El Sistemaverksamheten. Årskostnaden för 2018 beräknas till ca 3,3 miljoner kronor.

Separata medel för att kunna erbjuda fortsatt gruppundervisning på fiol och cello inom den ordinarie kulturskoleverksamheten behöver tillföras från höstterminen 2018 för att inte behöva minska på kulturskolans sammantagna verksamhetsvolym.

Ekonomiska konsekvenser

För höstterminen 2017 kan kulturnämnden avsätta 1,5 miljoner kronor från budgeten för kulturkurser för barn och ungas eget kulturutövande vilket medger att projektet kan genomföras enligt Uppsala kulturskolas plan under höstterminen 2017.

I arbetet inför kommande budgetår måste kulturnämnden ta ställning till verksamhetens omfattning och finansiering. Uppsala kulturskol har 1 miljon kronor avsatta för El Sistemaverksamheten i sin nuvarande budget. Verksamheten kommer enligt beräkningar att kosta cirka 3,3 miljoner från och med år 2018.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga Resultatrapport El Sistema

Resultatrapport ElSistema-verksamhet

Statistik om projektet hittills

Antal barn

F-klass: 87 barn, Åk 1: 95 barn, totalt 182 (totalt 4 klasser per årskurs)

Antal pedagoger

5 st på deltid

Undervisningstillfällen per vecka

20 lektioner (10-15 barn per lektion) samt en familjeträff

Antal lektioner med ensembler från Musik i Uppland per år

6 st

Antal konserter med ensembler från Musik i Uppland per år

8 st, varav 2 på familjeträff

Antal studiebesök hos Uppsala Kammarorkester på UKK per år

5 st, varav en på familjeträff

Antal offentliga framträdanden per år

9 st, varav en konsert genomfördes tillsammans med Kungliga Akademiska Kapellet

Antal familjeträffar per år

30 st, varav en på UKK

Resultat vi har uppnått hittills efter två års undervisning

Barnen har fått en rik musikalisk grund att stå på som ligger ca två år före kunskapskraven i läroplanen i musikämnet. De är nu alla vana att lyssna på musik. Detta blev tydligt när barnen nyligen besökte Kammarorkestern på UKK. Mona Gunnarsson: orkesterchef för Uppsala Kammarorkester, noterar att våra barn lyssnar mer uppmärksamt och intresserat än andra grupper i samma åldrar. Förmågan att lyssna till musik, till varandra och till sig själv är i fokus i alla moment i undervisningen. Detta har barnen uppnått även om det är svårt att presentera det som ett mätbart resultat.

De är vana att sjunga och framträda inför publik. Under ett läsår framträder ett El Sistemabarn mellan sex och tolv gånger inför publik. De har gjort en konsert på skolan där de har stått längst fram och spelat tillsammans med Kungliga Akademiska Kapellet.

Genom deltagande på familjeträffarna är det tydligt att familjer knyter kontakter med grannar lär känna varandra. Ofta hjälps man åt med att komma till träffarna med varandras barn.

Konkreta kunskapsresultat efter två år i El Sistema

Efter två år i El Sistema kan barnen:

- lyssna fokuserat till klassisk musik
- gå och klappa i puls.
- ha en känsla för musikaliska perioder.

- härma rytmer och melodier.
- identifiera orkesterinstrumenten.
- härma rytmer, melodier och texter i puls.
- ta hand om ett instrument.
- hålla i en fiol resp och cello med rätt hållning.
- strängarnas namn.
- spela med stråke och knäppa på strängarna.
- byta ton på en sträng med ett finger.
- identifiera större kompositörer.
- lyssna på Kammarsolisterna, Linnékvintetten och TrioX och musicera tillsammans med dem.
- läsa och skriva enkla rytmer med noter
- sjunga tillsammans som en kör med en gemensam repertoar på ca 20 låtar

Projektet består läsåret 2016-2017 av 87 barn i F-klass och 95 barn i Åk 1. Totalt 182 barn på Stenhagenskolorna. Varje barn deltar i en till två lektioner per vecka och är dessutom inbjuden till familjeträff varje torsdag mellan kl 17 och 18. Genom familjeträffarna har pedagogerna personlig kontakt med ca 90 familjer varav ca 40 familjer kommer regelbundet.